

Asia: VM068:00/2017

Kuuleminen henkilötunnuksen uudistamista koskevan työryhmän johtoryhmän väliraportista

Nykytilan ongelmat

Onko työryhmä mielestänne tunnistanut oikeat haasteet nykyjärjestelmässä? Onko tiedossanne sellaisia ongelmia, jotka tulisi näiden lisäksi huomioida?

-

Onko järjestelmässä sellaisia elementtejä, joista ei mielestänne saisi luopua?

-

Tulevaisuuden näkymät ja haasteet

Millaisten ilmiöiden oletatte vaikuttavan henkilön yksilöinnin ja identiteetin tarpeisiin tulevaisuudessa? Onko joihinkin muutostrendeihin reagoiminen erityisen kriittistä tulevaa ratkaisua suunniteltaessa?

-

Miten näette nykyisen henkilötunnusjärjestelmän mahdollisuudet vastata tulevaisuuden haasteisiin?

-

Oletteko tunnistaneeet sellaisia jo olemassa olevia tarpeita, joihin väliraportissa esitetyt ratkaisumallit eivät kykene vastaamaan?

-

Biometria

Miten näette biometrian hyödyntämismahdollisuudet uudistuksessa?

-

Millaisia mahdollisuuksia biometria tarjoaa?

-

Millaisia riskejä näette biometrian hyödyntämisessä?

-

Ratkaisumallien arviointi

Kommentteja minimimallista

-

Kommentteja keskitetystä mallista

-

Kommentteja hajautetusta mallista

-

Millä tavalla työtä tulisi mielestänne jatkossa suunnata? Mitkä elementit esitetyistä malleista ovat mielestänne tarkoituksenmukaisia jatkoselvityksen kannalta?

-

Mitä elementtejä malleista puuttuu tai haluaisitteko esittää kokonaan toisenlaista ratkaisumallia?

-

Vaikutukset

Miten vaikutusarviointia olisi mielestänne tarkoituksenmukaista tehdä, kun jatkoselvityksen kohde on konkretisoitunut?

-

Mitä tahoja olisi mielestänne tärkeää kuulla vaikutuksia arvioitaessa?

-

Miten arvioisitte vaikutuksia järjestelmiinne tai toimintaanne seuraavissa tilanteissa, olettaen mahdollisuuden kohtuulliseen siirtymäaikaan:

A) henkilötunnuksen välimerkki muutetaan tai lisätään uusi välimerkki

B) henkilötunnuksesta poistetaan sukupuolietieto

C) henkilötunnuksesta poistetaan syntymäaika

D) henkilötunnuksen muoto muutetaan kokonaisuudessaan erilaiseksi merkkisarjaksi

-

Muut kommentit

Muita kommentteja väliraportista tai selvityksen kohteesta

-

Avoin vastauskenttä

Tähän voitte kirjoittaa vapaasti jäsennellyn avovastauksen

ETENE on iloinen, että valtiovarainministeriön henkilötunnuksen uudistamista koskevan työryhmän johtoryhmä on päätenyt väliraportissaan ehdottamaan sukupuolta koskevan tiedon poistamista henkilötunnuksesta. Tähän ETENE on kiinnittänyt huomioita mm. intersukupuolisten lasten hoitoa koskevassa kannanotossaan (2016). Sukupuolisidottu henkilötunnus on myös muunsukupuolisten ihmisten identiteetin ja käytännön arjen kannalta ongelmallinen.

ETENE kannattaa yksityishenkilöiden henkilöllisyyden suojaamista ja pyrkimystä tietojen minimointiin. Henkilön sukupuolen lisäksi on harkittava vaihtoehtoa, jossa henkilötunnuksesta ei suoraan ilmene henkilön ikä. Nyt henkilö joutuu tahtomattaan paljastamaan ikänsä useissa tilanteissa, joissa se ei olisi lainkaan tarpeellista. Ikäsyynnän ja henkilökohtaisen epämukavuuden lisäksi iän määrittäminen aiheuttaa hallinnolle käytännön ongelmia silloin, kun muusta maasta muuttavalla ei ole henkilöllisyysasiakirjoja. Näitä haasteita on kuvattu väliraportissa.

Sekä sukupuolen että iän paljastavien merkintöjen poistaminen henkilötunnuksesta vähentäisi ikään ja sukupuoleen kohdistuvaa syrjimistä.

Sähköisen asioinnin yleistyessä identiteettivarkaudet koskettavat yhä useampia kansalaisia. Olisi erittäin toivottavaa, että henkilötunnusuudistuksessa tämä näkökohta huomioitaisiin vahvemmin.

ETENE haluaa kiinnittää huomiota myös sähköiseen asiointiin ja tunnistautumiseen liittyvään mahdolliseen syrjäytymisriskiin. Kaikilla henkilöillä ei ole älypuhelimia, eikä esimerkiksi mobiilitunnisteen käyttö siksi onnistu.

Sihvo Sinikka
STM - Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta
ETENE